

Kommittédirektiv

Tilläggsdirektiv till
Yrkesprogramsutredningen
(U 2014:01)

Dir.
2015:15

Beslut vid regeringssammanträde den 12 februari 2015

Ändring av och förlängd tid för uppdraget

Regeringen beslutade den 5 december 2013 att ge en särskild utredare i uppdrag att bl.a. föreslå hur tydliga yrkesutgångar kan införas på gymnasieskolans teknikprogram (dir. 2013:122). Genom tilläggsdirektiv har utredaren fått i uppdrag att även se över dimensionering, utbud och innehåll i den gymnasiala yrkesutbildningen och uppdraget ska redovisas senast den 31 mars 2015 (dir. 2014:50 och dir. 2014:95). Samtliga direktiv ersätts nu av dessa nya direktiv. Syftet med det nya samlade uppdraget är att stärka den gymnasiala yrkesutbildningens kvalitet och attraktionskraft, underlätta ungdomars övergång från skola till arbetsliv och förstärka den nationella kompetensförsörjningen.

Utredaren ska bl.a.

- verka för att samverkan mellan gymnasial yrkesutbildning och arbetsliv, i form av s.k. yrkescollege eller liknande samverkansmodeller, kan växa fram inom branscher där sådan samverkan behövs,
- analysera förutsättningarna för att förstärka rollen för de nationella råden för yrkesprogrammen i gymnasieskolan och föreslå hur den lokala samverkan mellan skola och arbetsliv kan stärkas,
- undersöka om det finns intresse och förutsättningar för en försöksverksamhet i gymnasieskolan med s.k. bransch-

lärlingar, dvs en lärlingsutbildning i gymnasieskolan med större ansvar för branscher och arbetsgivare,

- utreda och föreslå hur matchningen mellan ungdomars val av gymnasial yrkesutbildning och efterfrågan på arbetsmarknaden kan förbättras,
- föreslå de justeringar av det nationella utbudet av inriktningar inom gymnasiala yrkesutbildningar som bedöms vara mest angelägna, och
- föreslå hur en försöksverksamhet kan inrättas där teknikprogrammet i gymnasieskolan kompletteras med en eller flera industritekniska inriktningar, och
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Utredaren ska redovisa de justeringar av det nationella utbudet av inriktningar som bedöms vara mest angelägna och uppdraget om försöksverksamhet som rör teknikprogrammet senast den 31 mars 2015. Utredaren ska redovisa uppdraget i övrigt senast den 30 september 2015.

Uppdraget att främja samverkan mellan gymnasial yrkesutbildning och arbetsliv

Ungdomar utan gymnasial utbildning möter stora svårigheter att etablera sig på arbetsmarknaden. Bland unga kvinnor och män som inte avslutat en gymnasieutbildning är arbetslösheten ungefär dubbelt så hög jämfört med dem som har avslutat sin gymnasieutbildning. Gymnasial utbildning har i det närmaste blivit en förutsättning för att få arbete. Samtidigt som många ungdomar saknar arbete uttrycker flera branscher oro för den framtida kompetensförsörjningen.

EU:s institut för yrkesutbildning konstaterar i rapporten *Labour market outcomes of vocational education in Europe – Evidence from the European Union labour force survey* (Centre européen pour le développement de la formation professionnelle [Cedefop], 2013, Research paper no 32) att yrkesutbildning, jämfört med allmän gymnasial utbildning, tycks bidra till en snabbare övergång till arbetslivet och till att

yrkeselevers första jobb i större utsträckning är ett permanent jobb som dessutom matchar individens utbildning. Cedefop anger dock att effekten av en yrkesutbildning varierar stort mellan olika länder och att försprånget in på arbetsmarknaden framför allt gäller yrkeselever i länder där det finns en nära koppling mellan skola och arbetsliv.

Sveriges yrkesutbildning granskades av OECD 2007. Resultatet publicerades i rapporten Learning for Jobs, OECD Reviews of Vocational Education and Training, Sweden (2008). I rapporten konstateras att samarbetet mellan skola och arbetsliv är för svagt, vilket kan leda till att yrkesutbildningen inte svarar mot kraven på arbetsmarknaden. OECD rekommenderar bl.a. att samarbetet mellan utbildning och arbetsliv ska stärkas.

Det finns i Sverige flera exempel där branscher och enskilda företag är nära involverade i utvecklingen av de gymnasiala yrkesutbildningarnas kvalitet och innehåll för att säkra kompetensförsörjningen inom branschen eller företaget. I vissa fall sker detta genom att det startas fristående skolor där utbildningen utformas i enlighet med branschens kvalitetskriterier. Det kan också vara fråga om att stora industriföretag startar fristående gymnasieskolor som kan erbjuda goda möjligheter till arbetsplatsförlagt lärande och sommarjobb. Vidare förekommer det att branscher certifierar utbildningar som uppfyller deras kvalitetskriterier.

Inom tekniksektorn och vård- och omsorgssektorn har branscher och utbildningsanordnare utvecklat en väl fungerande samverkan för att bl.a. stärka yrkesutbildningars kvalitet och attraktionskraft. Genom olika modeller av s.k. yrkescollege samverkar skola och arbetsliv inom dessa sektorer på nationell, regional och lokal nivå. Det som utmärker denna typ av samverkan är att den genomförs systematiskt och långsiktigt och är grundad i överenskommelser mellan parterna på arbetsmarknaden inom de angivna sektorerna. Genom att samarbeta med lokala arbetsgivare får skolhuvudmännen aktuell kunskap om behoven på arbetsmarknaden. På så sätt kan matchningen mellan utbildningsutbud och efterfrågan på arbetsmarknaden förbättras. Då branscherna certifierar verksamheten tar de också ansvar för att utbildningarna håller hög kvalitet och svarar mot

de krav som ställs för anställningsbarhet. På detta sätt kan utbildningarna anpassas till arbetsgivarnas framtida behov av yrkeskompetens. För eleverna innebär samverkansmodellen att sambanden mellan gymnasieskolans kunskapsmål och omvärldens krav på kompetens tydliggörs. Genom att elever under utbildningen har nära kontakt med arbetsgivarna får eleverna också möjlighet att börja bygga egna nätverk med potentiella framtida arbetsgivare. För arbetsgivaren innebär kontakten med elever att framtida rekrytering kan underlättas.

Utredaren ska

- verka för att samverka mellan gymnasial yrkesutbildning och arbetsliv, i form av s.k. yrkescollege eller liknande samverkansmodeller, kan växa fram inom branscher där sådan samverkan behövs,
- kartlägga vilka branscher som kan ha ett intresse av att utveckla sådana samverkansmodeller för gymnasial yrkesutbildning och arbetsliv,
- undersöka vilka förutsättningar som behöver finnas för att samverka mellan gymnasial yrkesutbildning och arbetsliv i form av sådana samverkansmodeller ska komma till stånd och kartlägga eventuella hinder för en sådan utveckling,
- i samverkan med intresserade branscher lägga grunden för att sådana samverkansmodeller ska kunna etableras inom dessa branscher när det gäller gymnasial yrkesutbildning,
- föreslå åtgärder för att underlätta en fortsatt utveckling av sådana samverkansmodeller när det gäller gymnasial yrkesutbildning inom flera branscher även efter det att utredaren har avslutat sitt uppdrag,
- i samverkan med intresserade branscher undersöka hur yrkescollege kan bidra till att förstärka matchningen mellan å ena sidan branschernas kompetenskrav och å andra sidan yrkesutbildningens utbud och innehåll, och
- ta ställning till om certifieringar av gymnasieutbildningar på något sätt kan komma i konflikt med myndighetsutövning inom utbildningsområdet och vid behov föreslå åtgärder för att lösa sådana konflikter.

Uppdraget att stärka samverkan i de nationella och lokala programråden i gymnasieskolan

Verksamheten i de nationella programråden behöver utvecklas

Att få till stånd en stärkt samverkan på nationell nivå mellan Statens skolverk och avnämarna, t.ex. branschföreträdare, när det gäller övergripande och strategiska frågor om den gymnasiala yrkesutbildningen var ett viktigt inslag i reformen av gymnasieskolan 2011. Därför fick Skolverket i uppdrag att inleda arbetet med att inrätta nationella råd för gymnasieskolans yrkesprogram (U2009/5399/G). Råden ska kunna bidra till att utbildningssystemet blir mer flexibelt och anpassat till avnämarnas behov. Uppdraget innebär också att Skolverket ska beakta initiativ från skolans huvudmän rörande yrkesutbildningens innehåll. På så sätt kan överensställningen mellan yrkesutbildningens innehåll och efterfrågan på arbetsmarknaden förbättras. Skolverket inrättade i maj 2010 nationella programråd för gymnasieskolans tolv yrkesprogram med företrädare för branscher, arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer samt myndigheter.

De nationella programråden har bl.a. involverats i frågor som rör utveckling av det arbetsplatsförlagda lärandet, handledarutbildning, information om utbildningsvägar och studie- och yrkesvägledning samt uppföljning av ungas etablering på arbetsmarknaden. Erfarenheterna från samverkan genom de nationella råden rapporteras årligen till Regeringskansliet. Skolverket har låtit utvärdera rådets arbete. Utvärderingen visar att såväl Skolverket som rådets ledamöter i huvudsak är positiva till det gemensamma arbetet i råden. Ledamöterna har samtidigt i andra sammanhang uttryckt önskemål om att få ett större inflytande över Skolverkets arbete som rör yrkesutbildning och ett större utrymme att diskutera strategiska yrkesutbildningsfrågor i ett brett perspektiv. Skolverket anger med utvärderingen som underlag bl.a. att rådets funktion, ledamöternas inflytande över dagordningen och rådets tillgång till relevant beslutsunderlag behöver utvecklas. Programråden bör ha en viktig roll i fråga om yrkesutbildningens kontinuerliga

utveckling och bör bidra till att den nationella kompetensförsörjningen säkras.

Utredaren ska

- analysera förutsättningarna för att förstärka den roll som de nationella råden för yrkesprogrammen i gymnasieskolan har när det gäller att utveckla den gymnasiala yrkesutbildningens kvalitet och attraktionskraft och vid behov föreslå konkreta åtgärder för hur rollen kan utvecklas.

Hur kan samverkan i de lokala programråden förstärkas?

En organiserad och nära samverkan mellan huvudmän och avnämare är av avgörande betydelse för att utveckla yrkesutbildningens kvalitet.

I gymnasieförordningen (2010:2039) föreskrivs att det för yrkesprogrammen i gymnasieskolan ska finnas ett eller flera lokala programråd för samverkan mellan skola och arbetsliv (1 kap. 8 §). Hur detta lokala samråd närmare ska gå till och vilka frågor som samrådet ska avse är inte reglerat. Skolverket rapporterar att frågan om lokal och regional samverkan återkommande uppmärksammas i de nationella programråden. Dessa råd anser att lokala samråd har en nyckelroll när det gäller att utveckla kvaliteten i det arbetsplatsförlagda lärandet och att ordna platser för sådant lärande, men också i frågor som rör regional kompetensförsörjning och utbildningsutbud m.m. De nationella programråden anser vidare att många lokala programråd fungerar otillfredsställande och att de i vissa fall inte existerar över huvud taget. Skolhuvudmännen behöver därför tydligare riktlinjer och stöd för utvecklingen av lokal samverkan.

Utredaren ska

- ta ställning till om samverkan mellan skola och arbetsliv i de lokala råden för yrkesprogrammen i gymnasieskolan behöver regleras ytterligare och i så fall lämna nödvändiga författningsförslag, och
- föreslå annat stöd som kan behövas för att stärka sådan samverkan.

Uppdraget att se över hur branschernas inflytande och ansvar för den gymnasiala lärlingsutbildningen kan utvecklas genom s.k. branschlärningar

Försöksverksamhet med branschlärningar

Innan gymnasial lärlingsutbildning infördes permanent 2011 genomfördes en försöksverksamhet som inleddes 2008. För att följa försöksverksamheten inrättades en särskild kommitté, Nationella Lärlingskommittén, med representanter för arbetslivets parter och branscherna. Av kommitténs slutbetänkande Gymnasial lärlingsutbildning – med fokus på kvalitet! – Hur stärker vi kvaliteten i gymnasial lärlingsutbildning? (SOU 2011:72) framgår att olika branschers erfarenheter, behov, traditioner och inställning till lärlingsutbildning varierar. Mot bakgrund av de skilda förutsättningarna för lärlingsutbildning ansåg kommittén att det bör undersökas hur branscherna på ett mera aktivt sätt kan medverka till en ökad kvalitet i lärlingsutbildningen.

Det finns alltså anledning att analysera förutsättningarna för att vidareutveckla den svenska gymnasiala lärlingsutbildningen i en riktning där arbetsgivarna tar ett större ansvar för rekryteringen och utbildningen av lärlingar och där branscherna i större utsträckning involveras i utbildningsinnehåll, genomförande och kvalitetssäkring. Lämpligen bör detta prövas inom ramen för en försöksverksamhet. En sådan verksamhet kan exempelvis rymmas inom samverkansformen yrkescollege.

Utredaren ska

- undersöka om det finns intresse och förutsättningar för en försöksverksamhet med s.k. branschlärningar, dvs. en lärlingsutbildning i gymnasieskolan med större inflytande och ansvar för branscher och arbetsgivare.

Om det finns intresse och förutsättningar för en försöksverksamhet ska utredaren

- utreda och föreslå hur mottagande, urval och antagning ska genomföras om det är arbetsgivaren som rekryterar lärlingen,

- med beaktande av EU:s statsstödsregler utreda och föreslå hur verksamma inom branschen ska ersättas för sina kostnader i samband med försöksverksamheten och redovisa de ekonomiska konsekvenserna för skolhuvudmännen när det gäller de berörda eleverna,
- utreda och föreslå vem som ska vara huvudman för utbildningen och vem som ska ha ansvaret för att elevernas rättigheter tillgodoses,
- redovisa hur verksamhetens kvalitet och uppföljning kan säkerställas, och
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Är gymnasieskolans 20-årsgräns relevant när det gäller branschlärningar?

Utredningen om lärlingsprovanställningar redovisade i sitt betänkande Utbildningsanställning (SOU 2012:80) exempel på hur lärlingsutbildningen är utformad i olika länder. Lärlingsutbildningarna varierar bl.a. när det gäller lärlingarnas ålder. I t.ex. Nederländerna, Skottland och Danmark kan lärlingarna vara äldre än i Sverige. Enligt skollagen (2010:800) ska gymnasieskolan vara öppen endast för ungdomar som påbörjar sin gymnasieutbildning senast det första kalenderhalvåret det år de fyller 20 år (15 kap. 5 §). Det innebär att det finns en åldersgräns för lärlingsutbildningen i den svenska gymnasieskolan.

Om svenska branscher i framtiden ska vilja ta ett större ansvar för att lärlingsutbildning kommer till stånd, är det en rimlig utgångspunkt att engagemanget handlar om arbetsgivarnas långsiktiga kompetensförsörjning. I det sammanhanget kan arbetsgivare också vara intresserade av att erbjuda platser för ungdomar som är äldre än 20 år.

Utredaren ska, om utredaren lämnar förslag om en försöksverksamhet med branschlärningar,

- ta ställning till och redovisa om dagens 20-årsgräns för att få börja i gymnasieskolan är ändamålsenlig när det gäller branschlärningar,

- redovisa vilka konsekvenser en försöksverksamhet utan 20-årsgräns får för den kommunala vuxenutbildningen,
- överväga om det finns anledning att låta försöksverksamheten omfatta även kommunal vuxenutbildning, och
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Hur kan jämställdhet och integration förbättras i försöksverksamheten?

Den starka könsuppdelningen som råder på vissa delar av arbetsmarknaden avspeglas även i ungdomars val av utbildning. Under tiden 1 juli 2008–30 juni 2011 kunde elever påbörja utbildning inom ramen för en försöksverksamhet med gymnasial lärlingsutbildning. Skolverket beskriver i rapporten Gymnasial lärlingsutbildning de tre första åren 2008–2011, Deltagande, elevernas erfarenheter och studieresultat (rapport 373, 2012) hur fem yrkesprogram starkt domineras av män och sex yrkesprogram av kvinnor. Inom försöksverksamheten var könsfördelningen enligt Skolverket dessutom skevare än inom en i huvudsak skolförlagd utbildning.

Skolverket konstaterar i samma rapport att drygt 16 procent av eleverna i gymnasieskolan 2008–2011 hade utländsk bakgrund och att elever med utländsk bakgrund i mindre utsträckning än dem med svensk bakgrund studerade på yrkesutbildningar. Av rapporten framgår att andelen elever med utländsk bakgrund i lärlingsförsöket var ungefär densamma som för yrkeselever som helhet. Omkring 11–12 procent av eleverna hade utländsk bakgrund i båda grupperna.

Det finns således utmaningar både för yrkesutbildningen i allmänhet och specifikt för lärlingsutbildningen när det gäller könstraditionella utbildningsval och intresset för yrkesutbildning bland elever med utländsk bakgrund. Man bör vid utformandet av en eventuell försöksverksamhet med branschlärlingar särskilt beakta hur dessa utmaningar kan hanteras i försöksverksamheten.

Utredaren ska, om utredaren lämnar förslag om en försöksverksamhet med branschlärlingar,

- analysera och föreslå hur försöksverksamheten kan utformas för att i större utsträckning intressera elever med utländsk bakgrund och för att elever ska uppmuntras till mindre könsstereotypa utbildningsval.

Hur bör styrning, planering, bedömning och betygssättning ske i en försöksverksamhet med branschlärning?

Den gymnasiala yrkesutbildningens innehåll styrs av examensmål och ämnesplaner. Dessa är i första hand utformade med tanke på att de ska tolkas och användas av pedagogiskt utbildad personal. Mot bakgrund av den svenska traditionen med skolförlagd yrkesutbildning tillämpas styrdokumentet huvudsakligen i en skolmiljö där förutsättningarna för lärande är anpassade utifrån pedagogiska och didaktiska överväganden. När lärandet sker på en arbetsplats ser förutsättningarna annorlunda ut. Elevens handledare kan i vissa fall ha genomgått en handledarutbildning men saknar troligen en pedagogisk utbildning. Verksamheten på arbetsplatsen styrs och planeras med utgångspunkt i produktion, inte lärande. En konsekvens av de olika förutsättningarna är att verktygen för styrning, planering och uppföljning av lärandet på arbetsplatsen sannolikt måste utformas på ett annat sätt än för den i huvudsak skolförlagda utbildningen.

I flera länder följs elevernas utveckling av yrkeskunskaper upp av partssammansatta organ. Det kan t.ex. ske genom ett yrkesprov som görs under eller efter avslutad yrkesutbildning. I de nationella programmen i den svenska gymnasieskolan ingår det att alla elever gör ett gymnasiearbete. På yrkesprogrammen ska gymnasiearbetet visa att eleven är förberedd för det yrkesområde som gäller för den valda yrkesutgången. Gymnasiearbetet ska pröva elevens förmåga att utföra vanligt förekommande arbetsuppgifter inom yrkesområdet. Bedömningen och dokumentationen av elevens yrkesfärdigheter är ett område som skulle kunna utvecklas genom ett ökat samarbete med branscherna.

Utredaren ska, om utredaren lämnar förslag om en försöksverksamhet med branschlärningar,

- analysera och föreslå hur styrning av utbildningens innehåll samt stöd för planering av utbildningen kan utvecklas och anpassas efter de förutsättningar för lärande som finns på en arbetsplats,
- ta ställning till om gymnasiearbetet inom försöksverksamheten kan utvecklas till ett yrkesprov som med stöd av branschen prövar elevens yrkeskompetens, och i så fall lämna sådana förslag och även föreslå hur resultatet av yrkesprovet kan dokumenteras i syfte att underlätta elevernas etablering på arbetsmarknaden, och
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Uppdraget att förbättra matchningen mellan ungdomars val av utbildning och efterfrågan på arbetsmarknaden

Hur kan kompetensbrist och ungdomsarbetslöshet motverkas?

Samtidigt som många ungdomar saknar arbete uttrycker flera branscher oro för den framtida kompetensförsörjningen. Utmaningarna när det gäller kompetensförsörjning återfinns inom flera stora yrkesområden, t.ex. inom vård- och omsorgssektorn. Detta kan vara ett tecken på olika former av matchningsproblem: mellan arbetsgivare och arbetssökande, mellan utbildningsutbud och efterfrågan på arbetsmarknaden eller mellan ungdomars val av utbildning och efterfrågan på arbetsmarknaden.

Gymnasieskolan står för en viktig del av den nationella kompetensförsörjningen och det är därför allvarligt att intresset för gymnasial yrkesutbildning har minskat. Av Skolverkets samlade redovisning och analys inom yrkesutbildningsområdet (U2014/6114/GV) framgår att andelen av alla nya elever i gymnasieskolan som väljer ett yrkesprogram har minskat, från 35 procent 2007 till 27 procent 2013. För att möta efterfrågan på arbetsmarknaden är det viktigt att öka intresset för yrkesutbildning.

Utredaren ska

- analysera hur dimensioneringen av gymnasial yrkesutbildning fungerar när det gäller att möta arbetsmarknadens behov och elevernas efterfrågan samt kartlägga om det finns regionala skillnader,
- utreda och föreslå hur matchningen mellan ungdomars val av gymnasial yrkesutbildning och efterfrågan på arbetsmarknaden kan förbättras,
- utreda och föreslå hur rekryteringen till gymnasiala yrkesutbildningar kan förbättras, dels för att undvika att kompetensbrist uppstår, dels för att minska risken för överutbildning inom yrkesområden med svag efterfrågan på arbetsmarknaden,
- med utgångspunkt i efterfrågan på arbetsmarknaden, elevernas val och huvudmännens förutsättningar att erbjuda ett allsidigt utbud av utbildningar, föreslå de justeringar av det nationella utbudet av inriktningar inom gymnasiala yrkesutbildningar som bedöms vara mest angelägna,
- föreslå hur regional samverkan om gymnasial yrkesutbildning kan stimuleras i syfte att öka tillgången och kvaliteten på sådan utbildning som efterfrågas på arbetsmarknaden och redovisa vilken roll regionala kompetensplattformar kan spela i detta avseende, och
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Hur kan studie- och yrkesvägledningen utvecklas så att elever ges bättre möjligheter att göra väl underbyggda val av gymnasial utbildning?

Många ungdomar i grundskolan upplever sannolikt att arbetslivet ligger långt fram i tiden. Samtidigt innebär valet av gymnasieprogram ett första viktigt steg mot en framtida yrkeskarriär som anställd eller företagare. En förutsättning för att eleverna ska kunna göra väl underbyggda val är att det finns kunskap om behoven på arbetsmarknaden och tillgång till studie- och yrkesvägledning av hög kvalitet. Felaktiga studieval kan leda till förlängd studietid eller till studiemisslyckanden.

Detta kan i sin tur leda till att etableringen på arbetsmarknaden försenas och försvåras vilket är negativt för både individen och samhället.

När ungdomar i grundskolan står inför valet av gymnasial utbildning har de att välja mellan högskoleförberedande program och yrkesprogram. Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU) har i studien Ungdomars och invandrares inträde på arbetsmarknaden 1985–2003 (rapport 2007:18) analyserat skillnaderna mellan elever från yrkesprogram och elever från högskoleförberedande program när det gäller etablering på arbetsmarknaden. Av studien framgår att inträdet på arbetsmarknaden går långsammare för de som har gått ett högskoleförberedande program utan att fortsätta till högskolan jämfört med de som har gått ett yrkesprogram.

Elever som vill börja arbeta direkt efter ett högskoleförberedande program riskerar således att vara sämre förberedda för arbetslivet än om de valt ett yrkesprogram. Därför är det viktigt att informera eleverna i grundskolan om behoven på arbetsmarknaden och om vilka utbildningar som har tydliga yrkesutgångar.

Utredaren ska

- analysera om studie- och yrkesvägledning av god kvalitet i tillräcklig utsträckning erbjuds eleverna i grundskolan och gymnasieskolan och vid behov föreslå hur studie- och yrkesvägledningen kan utvecklas, och
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Uppdraget att komplettera teknikprogrammet med tydliga yrkesutgångar genom en försöksverksamhet

De svenska teknikföretagens förmåga att möta den globala konkurrensen och den snabba tekniska utvecklingen bygger på god tillgång till teknisk kompetens. Medan teknikprogrammet i gymnasieskolan har vuxit i omfattning har det industritekniska programmet i samma skolform minskat. Detta kan utgöra ett problem för teknikföretagens framtida kompetensförsörjning. För att stimulera intresset för och höja kvaliteten på industri-

tekniska utbildningar har arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer inom den tekniska industrin samarbetat om gymnasiala yrkesutbildningar och successivt knutit teknikprogrammet och det industritekniska programmet närmare varandra. Det finns därför anledning att utveckla det allt populärare teknikprogrammet så att det kompletteras med tydliga yrkesutgångar med industriteknisk inriktning för elever som vill gå direkt ut i arbetslivet efter gymnasieskolan.

Utredaren ska

- analysera och föreslå hur en försöksverksamhet kan inrättas där teknikprogrammet i gymnasieskolan kompletteras med en eller flera industritekniska inriktningar med tydliga yrkesutgångar och vid behov föreslå justeringar av programmets befintliga inriktningar,
- när det gäller försöksverksamheten lämna förslag t.ex. om garanterad undervisningstid, mottagande och urval, examensmål, omfattning av arbetsplatsförlagt lärande och ersättning till huvudmännen för anordnande av utbildningen, och
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Konsekvensbeskrivningar

Utredaren ska redovisa konsekvenserna av förslagen i enlighet med 14–15 a §§ kommittéförordningen (1998:1474). I detta ska ingå att redovisa förslagets eventuella konsekvenser för studiestödssystemet samt för skolhuvudmän och elever i de försöksverksamheter som föreslås. Dessutom ska utredaren beakta hur förslagen kan påverka förutsättningarna för full delaktighet i utbildning för elever med funktionsnedsättning.

Samråd och redovisning av uppdraget

Utredaren ska samråda med berörda myndigheter, arbetsmarknadens parter och intresseorganisationer i näringslivet.

Utredaren ska redovisa de justeringar av det nationella utbudet av inriktningar som bedöms vara mest angelägna och

uppdraget om försöksverksamhet som rör teknikprogrammet senast den 31 mars 2015. Uppdraget i övrigt ska redovisas senast den 30 september 2015.

(Utbildningsdepartementet)